

ST.

ILAV

13. november 1947
59. årgang
Nr. 41-42

Sangen om Bernadette

Ikke-katolikker i Spania

Replik til sokneprest Welle

Katolske profiler:

Arnold Lunn

Systemer og mennesker

Hjemme og ute **40**
øre

F
r
a
m
.
k
r
i
s
t
m
e
n
n
.
f
r
a
m

troen og håpets og kjærlighetens nyttårsdag, lyder som en tragisk vedtagelse av dommen.

Blekt står bildet foran oss om vi overfladisk skulle sammenligne det med bildet av det borgerlige årskiftet. Tenk på det alvor vi setter opp når kirkeklokkene ringer ut det gamle og inn det nye året. Sirenene fra havnen slutter seg til, og raketter flyr til værs. Da kommer så riktig mange til kirke. Også de som året gjennom med flid har forsømt Guds tredje bud. En sentimental stemning, brygget opp av takk og vemod, anger og uvisshet griper forsamlingen til tårer når de kjente sangene synges.

Sangløst og klangløst synker derimot det «gamle» kirkeår under i evighetens tidløshet, og lite brusende stiger det nye på første adventssøndagen opp uten at vi kristne kanskje skjenker det en tanke!

Nyttårsaften, den 31. desember, er en dag som nyttårsdagen, den 1. januar. 31. desember er ikke lenger den gamle kristne Sankt Silvesterkveld med det gamle år som en hvithåret olding. Og 1. januar kommer ikke det nye året til oss som et Kristusbarn. Den tid er for lengst forbi.

Så meget mer burde kirkeåret, det liturgiske år, tale til oss. Det utgjør et virkelig avsnitt i vårt sjeleliv. Kirkeåret omslutter ikke mindre enn alle Frelserens jordiske leveår, alle de henved 33 år og alle de mysterier som knytter seg til Kristi frelsesverk.

Men hvorfor har ikke Kirken selv da innbudt til en større avslutningsandakt ved dette skiftet? Det er jo Kirken som har tegnet opp denne gripende syklus det liturgiske året utgjør. Jo, fordi Kirken, Kristi mystiske legeme, alt her på jorden lever et liv som hører evigheten til. En dag følger den andre som ledene i en kjede. Kirkeårets slutt går over i det nye som en ring av uendelighet. Kirkens fester og «tider» kjenner ingen begynnelse eller slutt, men bunner i evigheten. Derfor feirer ikke Kirken noen avskjed fra det «gamle» kirkeår.

En annen sak er det med oss mennesker som er i tiden med blikket vendt mot det evige. Vi skulle nytte sluttfasen i kirkeåret til refleksjon og prøve å nå til et utsyn som kunne binde det gamle og det nye mysterieår til en voksende virkelighet i vårt sjeleliv.

Nettopp derfor har Kirken formet det liturgiske

KIRKEÅRET SLUTTER

En helg til — den siste søndag etter pinse, og vi står atter ved utgangen av det liturgiske år, det vi kaller kirkeåret.

Mange alvorlige tanker burde trenge seg inn på oss. Uvilkårlig kommer de også, satt i gang av tor-denrøsten i evangeliet og det stille svar fra verden. Kirkeårets siste evangelium munnar ut i dommedagsbudskapet. Den ytre store stillheten fra menneskeskaren og den indre stillhet i menneskehjertene like overfor noe så stort som denne åndens nyttårsaften,

VÅRE på søn- og helligdager KIRKER

KUNNGJØRINGER:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.

*Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87).*

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Fransiskanerne, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 17: Aftengudstjeneste.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 17.45: Aftengudstjeneste.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høgmesse. Kl. 17: Aft.gudstj.

Vår Frue Villars kapell, Montebello, Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 9: Høgmesse. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMØN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 7: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvg. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 10.30: Høgmesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 16. NOV.: 25. s. etter pinse (6. ett. Epifani). Ep. 1. Tess. 1, 2—10. Ev Mat, 13, 31—35 Gjertrud, abbedisse *Mandag*: Gregor, undergjøreren, bisk. bekj. *Tirsdag*: Vigsling av Peter og Pauls-kirken (messe: Terribilis). *Onsdag*: Elisabeth, enke. *Torsdag*: Felix av Valois, bekj. *Fredag*: Maria ofring. *Lørdag*: Cecilia, jomfru, mart.

SØNDAG 23. NOV.: 26. s. etter pinse. Messe fra 24. s. etter p. Ep. Kol. 1, 9—14. *Mandag*: Johannes av korset *Tirsdag*: Katarina, jomfru, mart. *Onsdag*: Sylvester, abb. *Torsdag* og *fredag*: Ferialdager. *Lørdag*: Vig. for apostl. Andreas fest.

SØNDAG 30. NOV.: 1. s. i advent.
Med adventssøndag tar de såkalte lukkede tider til og hører opp 1. juledag. I den tid unngås høytidelige brylluper.

BOKNYTT

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen:
DERELATIONIBUS INTER SANCTAM SEDEM ET NORVEGIAM duobus primis post Reformationem sæculis vigentibus. — 219 s.

Behandler forholdet mellom Norge og den Hellige Stol i de to første århundrer etter Reformasjonen. Fåes nå i kommisjon hos St. Olavs ekspedisjon, Akersveien 5, Oslo. Pris kr. 12.—

ST. OLAVS FORLAG

Noen få ekspl. av «Messeboken» (Misale Romanum) er nå på lager, samt:

«De bandlystes prest» og «Katharina Emerichs visioner». Dessuten alle tidligere utkomne bøker fra eget forlag.

Hvert enkelt nummer av

«ST. OLAV»

er en prekestol, der troens sannhet blir forkynt utover hele landet. Bladet som forsvaret Kristi Kirke og orienterer om dens liv og lære. «ST. OLAV» TRENGER DIN STØTTE, DITT ABONNEMENT!

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43.

Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I.
Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 10—15, unntatt onsdag. Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 2.50 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen fredag aften.

Sangen om Bernadette

Franz Werfel: *Sangen om Bernadette*.
Grundt Tanum, 1947.

Franz Werfels bok «Sangen om Bernadette» er i disse dager kommet sterkt fram i forgrunnen i den boklige verden her hjemme. Den har vært omfattet med stor interesse fra nær sagt alle hold. Forfatteren Odd Eidem ofret romanen sin oppmerksomhet i ukens bokkronikk i Kringkastingen for en tid siden, og et par dager etter ble det framført et langt hørespill i radioen, hvorunder noen av våre beste skuespillere medvirket. Endelig får vi nå også snart anledning til å se den store suksessfilm om det samme emne.

Bokens forhistorie tør på forhånd være godt kjent av de fleste, hvorfor den her bare kort skal skisseres opp. Franz Werfel var jøde, og flyktet allerede i 1933 fra Tyskland til Frankrike. Da tyskerne i 1940 også brøt inn i Frankrike, satte Werfel kurs for Amerika, og søkte

en tid dekning i byen Lourdes. Her oppe var det han stiftet dypere bekjentskap med denne vår tids største mirakelhistorie, og han nyttet tiden til å sette seg inn i det som for snart 90 år siden hendte i den lille pyreneiske fjellbyen. Før han dro videre, hadde han også gitt seg selv det løfte at dersom han noen gang kom velberget over til Amerika, ville han skrive boken om Bernadette, og der ble da denne til.

Boken åpner med en enkel, oppriktig og gripende skildring av den fattige familie Soubirous' liv, og vi følger de tre pikene, Bernadette, hennes søster og en venninne, på jakt etter ved, denne turen som ble innledningen til det kompleks av hendelser som fulgte. Da søsteren og venninnen vil vade over en bekk, må Bernadette bli igjen fordi hun har astma og er svært svakelig. Hun slår seg til ro ved en grotte, og her møter hun for første gang sin «dame».

år slik for oss som vi kjenner det. Gjennom kirkeåret er Kirken, den mystiske Kristus, alltid til stede som en sjelefører for oss.

Det kunne kanskje være nyttig om vi dvelte litt ved denne pedagogiske tanken kirkeåret innebærer: som fører for sjelen vår.

Vi finner oss selv ofte eller oftest fattige, trenge, ute av stand til å finne fram av uforet livet kan by på. Nåden fra dåpen har lidt dype skår, og følgene av arvesynden hemmer konstant sjelen i å løfte seg fritt. Den trekkes snarere nedad mot det jordbundne og sårbare. Vi, enkeltvis ensomme, trenger til en lærer som alltid kan gi oss kunnskap, til en veileder som kjenner veien, til en oppdrager som kan passe uavlatelig på oss, til en mor som fremfor alt er tålmodig.

Kirkeåret bærer alle disse kallene i seg.

Kirkeåret er en lærer, fordi det er en skole for troen vår. Den ene trossannhet etter den annen blir stilt fram for oss, minnet om og forklart.

Kirkeåret er en omsorgsfull oppdrager: dag for dag gjentar det i de forskjelligste variasjoner dette ene viktige rop til oss: *Avelegg det gamle menneske og ifør deg det nye!* Det bruker alle midler i denne oppdragelsen til godhet. Snart mildt, snart strengt, — lønner og straffer og maner gjennom gripende eksempler, — spiller på hele skalaen i akkorder av kjærlighet og medynk, frykt og glede, lengsel, alvor og bot. Og hvilken oppdragende kraft har ikke de mange helgenfester når Kirken fører oss gjennom dette uforlignelige galleri av helteportretter!

Kirkeåret er en kyndig fører. Det kjenner sjelen, trett og bunden som den kan være, og presser ikke for meget på. Det kjenner veien og gjør merk-sam på farer som ligger skjult. Det tar ikke sjelen med på den brede allfarveien, men går den trange, ofte steile og steinfulle veien. Men det sørger for hvile og næring, og fører sjelen alltid velberget fram.

Kirkeåret er en kjærlig, tålmodig mor.

Hvilket tålmod trenger ikke sjelen vår for å komme ut av de mange jordiske forviklingene! Den har tatt fatt med beste vilje, men om alle gode forsetter har litt skipbrudd, kommer kirkeåret på nytt tålmodig og hjelpefull til og oppmuntrer til bare å ta fatt på nytt. «Ta fatt på nytt», sier da også liturgien hvert år i advent, i fastetiden, — ja, hver søndag skal sjelen legge de brukte ukeplagg av og ta nye og søndagsklærne på.

Selv om kirkeåret på så mange måter minner om Kristi historiske frelsergjerning og om hellige menn og kvinners innsats, så vil det på ingen måte stå som noe som hører fortiden til.

Kirkeåret vil forkynne nutiden og nuet for oss. Det vil ikke by på historie, men innby til handling, gi og utfolde guddommelig liv. Målet er det samme som Kristi mål: «For at vi skal ha liv og ha det i overflod».

Kirkeåret har mening og mål både med den enkelte, menighetens og hele Kirkens nådeliv. Både den enkelte sjel og Kirken som helhet må vokse i kirkeåret. Det guddommelig vintre må skyte nye grener, bære og modne nye frukter. Den mystiske Kristus må bli kjød i de enkelte lemmer, bli født, vokse, lide, dø og oppstå gjennom dem.

Vi ser her hvilke konkrete følger dette må ha for oss. Vi må holde søndagen hellig, da Gud ganske særlig kommer til oss. Vi må forberede oss høvelig til de store kirkefester, som er Guds egen besøkelsestid hos oss. Slik blir med ett de liturgiske tekstene forståelige og sanne for oss, slik som når det f. eks. heter til advent: «Kongen skal komme. Herren er allerede nær».

Når advent snart er der igjen, måtte den da innebære for oss alle sammen at Kristus er kommet nærmere inn i vår sjel. For ved slutten av kirkeåret må vi vel, har vi forstått det riktig, ha følt forsmaken på noe av det som venter oss i det evige liv.

I. H. K.

Fra denne dag av knytter den ene hendelsen seg til den andre, og forfatteren bringer leserne med til grotten sammen med Bernadette når hun legger i vei til sine møter med damen. Vi opplever hvordan dette synet, etter først bare å ha vært kjent for Bernadette og hennes engere omgangskrets, til slutt ikke interesserer bare Frankrike, men hele den siviliserte verden. Det ytre historiske hendelsesløp, det at Bernadette hadde sine syner og at Lourdes i dag er en stor valfartsby, er vel på forhånd i sin alminnelighet ganske godt kjent. Det er da heller ikke her at boken fanger størst interesse, men først og fremst innenfor rammen av disse grove linjer der vi treffer de forskjellige mennesker og institusjoner og møter deres stillingstagen til hendelsene.

I denne delen åpenbarer det moderne menneske seg i alle dets forskjellige avskygninger: vitenskapsmenn, legen, forfatteren og filosofen, forretningshjernen og den jevne mann. Noen nekter å tro på det hele, andre stiller seg skeptiske overfor saken, mens atter andre sluker alt rått. Alle synspunkter kommer til sin fulle rett, alle argumenter blir gitt den samme plass. Forfatteren står liksom utenfor det hele, iakttar utviklingen med kald objektivitet og forteller, uten selv merkbart å ta standpunkt for eller imot. Dette var det ikke mange som ville kunne gjøre etter ham, og derfor har nettopp denne side av skildringen meget stor verdi.

Mest interessant er det kanskje for oss å følge den katolske kirkes vurdering av saken. Her må man få lov til å kalle den for skeptikeren, for observatøren. Den ser rolig på utviklingen, uten å ta standpunkt, uten i det hele tatt å si noe hverken i den ene eller annen retning. Den er klar over faren, den har opplevd lignende tilfelle før, den har erfaring og innsikt, den feiler ikke. Først når saken er kommet så langt at man må gjøre noe, blir det oppnevnt en undersøkelseskomité, som får til oppgave å undersøke fenomenet. For de som har innbilt seg at Kirken godtar nær sagt enhver underlig hendelse som mirakel, må det være som en kald, forfriskende dusj og lese de skildringer som behandler denne side av saken. Det er ikke nok at man blir helbredet for en sykdom, men det stilles meget strenge krav, krav som er vitenskapelig underbygget på en fullt ut forsvarlig måte. Alt skal gjøres så grundig, så nøye og omhyggelig at ikke noe kan levne en rest igjen til dem som alltid vil skrike opp om svindel. Og så blir da endelig Bernadettes syn anerkjent for en åpenbaring samtidig som man fastslår at det ved grotten foregår mirakuløse helbredelser.

Selv om boken har stor verdi som et rent kunstnerisk verk, tror jeg at dens største oppgave nettopp ligger i skildringene av det som har foregått i Lourdes og de uomstøtelige fakta som her i romans form blir lagt fram for tusenvis av lesere. Man kan ikke etter å ha lest boken bare trekke på skuldrene med et resignert sukk: Ja, det var en god roman. Nei, vi blir stillet overfor en historisk kjensgjerning og er selv nødt til å ta et standpunkt.

Det er selvsagt at denne bok bør finnes i ethvert katolsk hjem, men det er også å håpe at den vil finne veien til mange, mange andre.

Kåre Lyng.

De ikke-katolske minoriteter i Spania

*Rapport fra Richard Pattee, korrespondent til
Brooklyn «Tablet».*

De ikke-katolske minoriteters stilling i Spania og den grad av frihet de har i utøvelsen av sin tro, er et spørsmål som interesserer amerikanerne meget, og som der er avgitt mange upålitelige beretninger om.

La det først slås fast at i meget få europeiske land er det så stor ensartethet i religiøs tro og praksis. Katolikken representerer i Spania en overveldende majoritet. Ikke desto mindre kan det fastslås kategorisk at i dagens Spania forekommer ikke religions-forfølgelser, og minoritetene, muhamedanere, jøder og protestanter, blir ikke forhindret i sin Guds-dyrkelse.

Mesteparten av muhamedanerne befinner seg i spansk Marokko. Der blir ikke lagt noen som helst hindringer i veien for deres frie religionsutøvelse, og der er ingen vanskeligheter forbundet med deres offentlige bekjennelse til muhamedanismen.

Studier i hebraisk blomstrer.

Foruten de meget få spanske jøder er der også en del utenlandske som har bosatt seg i Spania. I større byer, særlig Barcelona, fungerer de jødiske synagoger normalt og uten restriksjoner. Dertil kommer at jødiske studier har hatt stor fremgang i Spania og er møtt med sterk anerkjennelse hos utenlandske forskere.

Innenfor organisasjonen av det «Øverste råd for vitenskapelige undersøkelser» har Benito Arias Montano Instituttet for Hebraiske Studier utført et utmerket forskningsarbeid i hebraisk språk og filosofi, understøttet av Barcelonas Skole for Hebraisk Forskning.

Dr. Jose M. Millas Villacrosa ved Barcelona Universitet, en fremstående katolsk legmann, har lenge vært en av de mest fremstående skikkelser i arbeidet med jødiske studier i Spania, og han har den nærmeste kontakt med jødiske grupper utover hele landet.

Protestantenes stilling trenger en nærmere redegjørelse. Regjeringens offisielle holdning til de evangeliske grupper ble slått fast i et dokument fra Innenriksdepartementet 12. november 1945, stilet til Sikkerhetsdirektoratet. Denne redegjørelse innrømmer at like etter borgerkrigen eksisterte der visse restriksjoner på grunn av den unormale tilstand som hersket over hele Spania. Artikkel 6 i «Fuero de los Esplanos» (en slags lov om rettigheter) slår fast at «ingen skal antastes på grunn av sin religiøse tro, eller forstyrres i den private utøvelse av samme». Det eneste forbehold som tas er at sådan praksis ikke skal være offentlig, prosesjoner, gatedemonstrasjoner etc. er ikke tillatt. Den samme lov slår fast at med dette forbehold, skal der være fullstendig religionsfrihet i Spania.

Innen avslutningen av borgerkrigen og før gjenopprøret av ordnede forhold, hadde Franco-regjeringen tillatt gjenåpningen av flere protestantiske kirker etter anmodning av interesserte.

De virkelige forhold motsier beskyldningene for forfølgelse.

Påstanden om at der ikke er noen protestantiske kirker i Spania og at protestanter blir forfulgt, motsies fullstendig av det faktum at kirker av de forskjellige be- kjennelser fungerer over hele landet, og protestanter er ikke blitt forhindret i distribueringen av sin litteratur. F. eks. kunne Bibelselskapet fritt stille ut sine publika- sjoner på bokutstillingen i 1946 i Pamplona, som antage- lig er en av de mest intenst katolske byer i Spania.

Jeg har stillet opp en begrenset men representativ liste over protestantiske kirker nå i virksomhet i Spania, og jeg har besøkt tilstrekkelig mange av dem til å kunne fastslå at der ikke er noe som helst skjult eller under- jordisk ved dem. I de fleste tilfelle er de utstyrt med et stort og iøynefallende skilt på spansk som angir at det er en kirke for den eller den trosbekjennelse.

I Madrid, 18 calle de Beneficiencia, ligger den pro- testantiske Frelserens Kirke, pastor Fernando Carrera Latorre, og St. Georg-kapellet på hjørnet av calle Nunez de Balboa og Hermosilla. I 6 calle del Duque de Sexto og 25 calle de Calatrave er der evangeliske kirker, — Juan Fliezner er prest for den sistnevnte.

Mens en ny protestantisk kirke er under bygging i 36 calle de Trafalgar, holder menigheten til i 83 calle de Bravo Murillo, hvor der er et seminar og en skole besøkt av 300 studenter. Dette seminar ble i 1936 okkupert av væpnede republikanske styrker, og direktøren og flere professorer fengslet.

Andre protestantiske kirker i Madrid er: Vor Frelser Kirke, pastor Carlos Araujo Garcia, i 5 calle del Novici- ado, Pastor Ernesto Trenchards kapell i calle Felipe More, det Evangeliske kapell i 120 calle de Lopez de Hoyos, med pastorene Enrique Lindegaar og Adolfo Araujo, og to små kirker i 18 calle del General Lacy og 3 calle de Tortosa. Editorial Espanola er et protestantisk forlag ledet av Isidro Aguilar Caballero, som publiserer småskrifter, bibler og alminnelig evangelisk litteratur. Det ligger i 2 calle de Zurbaran.

Protestantiske Kirker utenfor Madrid.

Protestantiske kirker finnes spredt utover i alle provin- sene, men bare de viktigste er nevnt nedenfor.

I Albacete har pastor Francisco Pais Solla et kapell i calle de Juan Sebastian Elcano, i Ontur er kapellet under ledelse av en engelsk undersått, miss Margaret Douglas. Palma de Mallorca har et metodist-kapell i 44 calle Murillo og et kapell for «Kristi brødre» i 14 calle de los Olmos hvor Antonio Palmer er prest. I Porto Cristo er der en protestantisk gruppe som holder guds- tjeneste i et privathjem, og Capdepera har et kapell i 3 calle de San Pedro.

Den protestantiske skolen i 4 calle de Moya i Barce- lona har 800 elever og 25 lærere. I 53 calle de Cortes er der en bokhandel som er sentrum for distribueringen av Bibelselskapets publikasjoner.

I det Evangeliske kapell i 117 calle de Galvany i Tarrasa er der to pastorer, Ramon Campos og Miguel Altaba. Baptistene har et kapell i 98 calle de Circunvalacion i Manresa, med pastor Felix Simon Sala, og en kirke i 232 calle de Barcelona i Sabadell, med pastor Ambrosio Selma Ripoll. Sabadell har også et kapell for den Spanske Re- formerte Kirke i 208 calle del General Mola, med pastor Antonio Estrinch Simo. Carlos Comabella Fillar er prest i Adventist-kirken i calle de San Andres i La Coruna.

Også skoler og bokhandler.

I El Ferrol er det et protestantisk kapell i 44 calle de Sagasta, med pastor Bernardino Edreira, og likeledes i Granada i calle de Tendillas de Santa Paula, med pastor Raimondo Luis Gonzalez. Evangeliske kapeller finnes i Riveira, med pastor Francisco Marino Fernandez, i Teo, med pastor Cecilio Fernandez, og i Santa Cruz de Tene- rife, med pastor Hugo Hamilton. I Leon er senorita Estrella Somoza Rodriguez leder av kapellet i calle de Suero de Quinones. Russel Bullock er leder av flere evangeliske kapeller i provinsen Orense, i Celanove, Calvos de Benda, Taboadela de Muinos og La de Illa.

I Vigo står kapellet under ledelse av Federico Heri- berto Gray, og den protestantiske skolen i 31 calle Pi Margall bestyres av senorita Ramona Pazos. I Seville er der et evangelisk kapell i 9 calle de Relator, med pastor Santos Molina Zurita, og et annet protestantisk kapell i 8 calle de Martin, med pastor Jose Martin Albacete. Las Palmas på Kanariøyene har et kapell i calle de Rafael Ramirez og to bokhandlere for prote- stantiske publikasjoner, en på Plaza de San Bernardo og en annen i calle de Luis Morote.

Dette er ikke noen uttømmende liste, men den gir et noenlunde inntrykk av de protestantiske kirkers utbre- delse og aktivitet i de forskjellige deler av Spania. Og den stempler som løgn de vilkårlige påstander om at protestanter ikke får lov å praktisere sin tro i dagens Spania.

Mødres kirkegang

En replikk til sokneprest Ivar Welle.

I «Vårt Land» nr. 253 forsøker sokneprest Ivar Welle å komme Martha Floer til hjelp med noen opplysninger som svar på innvendinger hun har reist i en artikkel tidligere gjengitt i «Vårt Land» overfor den gamle skikk om «mødres kirkegang» etter barnefødsler.

Martha Floer nevner at denne skikken gled stille ut av bruk i 1870-årene, etterat den inntil da hadde vært strengt påbudt. Kirken skulle reise kirkegangs- konen av fallet, så hun ble «kirkjefør» igjen. Martha Floer spør med rette hvordan kirken før 1870 så strengt kunne håndheve noe som den senere lot gli overbord, uten at det later til at det voldte noen samvittighetskval.

I den anledning kommer sokneprest Welle for- fatterinnen til hjelp med følgende tvilsomme opplys- ninger: «Barselkoners innledning ble avskaffet ved Reformasjonen i 1536 som uttrykkelig protest mot den katolske lære om barselkvinnens urenhets.» Så siteres den nye kirkeordinansen som ser med ganske andre øyne på den nye mor. «Men folket hang fast ved skikken. I den følgende tid ble den derfor opp- tatt igjen og innføyet i loven, således i den Norske Ordinans av 1607, med den uttrykkelige begrunnelse at den skulle brukes til å forkynne det motsatte av den katolske lære», fortsetter soknepresten.

Som rimelig var klarte de lutherske prestene ikke å holde dette valgnummer gående i lengden. Svake mødre står ikke på tur og fryser i det kalde våpen- huset i bare propagandaøyemed, og når grunnlaget

er blitt det, er det rimelig også at fornemme damer får den honette ambisjon ikke å ville stå i flokk med alminnelige koner. Det kommer nye lovforandringer som ender med at kirkegangen, «innledningen», i 1754 endelig ble avskaffet. «Men såfremt en eller annen kone heller skulle ville vedbli den gamle skikk å la seg av presten introdusere i kirken, da skal presten føye henne deri».

Og skikken tok seg opp igjen, og sokneprest Welle forundrer seg ikke over at den var folkekjær. For omtrent 40 år siden hadde han selv som stiftskapellan i Hålogaland «den lykke å forrette noen ganger ved innledning». Sjelden hadde han opplevd noe så festlig innenfor kirkeveggene. Han synes det er vemodig å tenke på at dette festlige innslag i menneskelivet er ved å forsvinne, men nevner at alterboken av 1920 inneholder ritual og salmeboken av 1924 har en salme for denne skikken om «mødres kirkegang».

Vel. Skulle dette være historikk, da er det vanskelig å følge tråden.

Hvordan kunne skikken holde seg såpass at den måtte få hjemmel i loven igjen, dersom skikken for Reformasjonen hvilte på en lære om «urenhet» i forbindelse med barnefødsel? Burde det i så fall ikke ha vært et velkomment emansipasjonsnummer for datidens kvinner som de ville ha gjort alt for å holde seg til?

Saken er nok meget enklere. *Den katolske Kirke har aldri lært at den nye mor får urenhets stempe over seg ved barnefødsel!* Tvert imot. Det er i høyeste grad uvederheftig å si noe slikt i dag. Det hjelper lite at sokneprest Welle henviser til den Norske Ordinans (luthersk) av 1607. Hva slags folk hadde forfattet den?

Vi skal bare få lov å henvise til hva den katolske Kirkes offisielle ritualbok, «Rituale Romanum», foreskriver i forbindelse med skikken om «innledningen». En kan blade opp i denn boken under titulus VII, kap. 3, og finne seremonien kalt «signing av kvinnen etter barnefødsel», og betegnet som en from og rosverdig skikk. I «Katolsk Bønnebok», Oslo 1944, finnes ritualbokens tekster og anvisninger gjengitt på norsk (s. 344—47).

Ingenting i rituallet antyder på noen måte at denne vigselen skal rydde bort noe urent element. Tvert imot, — overensstemmende med den katolske Kirkes tradisjonelle lære lyser glede og takknemlighet ut fra tekstene som presten ber vekselvis med de omkringstående. Presten bærer hvit stola, den liturgiske farge for renhet og glede, når han tar imot den nye mor, som kneler ved kirkedøren med et tent lys i hånden — tent altså før vigselen!

Ingen «rensning fra urenhets», men vigsel av «Den som har uskyldige hender og et rent hjerte, som ikke har vendt sin hug til løgn og ikke har svoret falsk mot sin næste,» som rituallet sier. «Hun — moren — skal motta velsignelse av Herren og miskunn hos Gud, sin frelse. For dette er den ått som søker Herren.»

Idet presten fører henne opp gjennom kirken, sier han: «Tre inn i Guds hus og tilbe sønnen av den salige jomfru Maria, han som ga deg et barn som livsfrukt.» Hun er blitt verdifullere i Herrens øyne, og derfor ber Kirken for henne at Herren må verne

Ikke nye systemer, men nye mennesker er det vi trenger

Representanter for alle kirkesamfunn i England holder fellesmøter som kringkastes til alle deler av imperiet.

For første gang siden reformasjonen har kristenfolket i England talt med én stemme. De forskjellige samfunns ledende menn talte forleden kveld fra samme talerstol om samme emne: nemlig om betydningen av å legge kristendommens prinsipper til grunn for den enkeltes og samfunnets liv, samt for forbindelsen mellom nasjonene.

Denne begivenhet fant sted på et møte arrangert av «Rundebordsklubben» (The Knights of the Round Table Club) den 8. okt. 1947. Møtet ble ledet av presidenten the Earl of Athlone, som i sin velkomsttale hilste velkommen kirkelederne og ganske særlig stortingsmann Carl P. Wright som representant for Det Runde Bords klub i Norge.

Der ble holdt radiooverførte taler av erkebiskopen av Westminster, kardinal Griffin, erkebiskopen av Canterbury, dr. Fisher, den skotske kirkes overhode, de engelske frikirkers moderator og den ortodokse kirkes utenlandske biskop. Fra Danmark var den danske kirkes primas, biskop Fuglesang-Damgaard innbudt til å tale om kirkens oppgaver i dagens situasjon.

Den katolske kirkes representant, kardinalerkebiskop Griffin, la spesiell vekt på å bevare familien og det kristne ekteskap som grunnvoll for det kristne samfunn og for menneskenees tilbakevenden til de kristne prinsipper for sin livsførsel. «Alle mennesker her i landet — sa kardinalen — bør bringes til klarhet over sine forpliktelser overfor sin neste og staten, men framfor alt mot Gud. Dette krever et samarbeid mellom alle mennesker med god vilje. Det er forsøket verd og det er verd alle de krefter vi eier.

Erkebiskop Fisher av Canterbury, den anglikanske kirkes overhode, framhevet at «det er vår plikt og funksjon å hevde den moralske lov, som all kultur bygger på, menneskeverdet. Det er også vår skyldighet å hevde frihetens prinsipper, som krever toleranse og rettferdighet. Og rettferdighet kan ikke opprettholdes, dersom den ikke forenes med tilgivelse og godt naboskap.

— Krigen er vunnet, uttalte biskop Fuglesang-Damgaard. — Det er vår oppgave å sørge for at også freden

og verge henne. Slik slutter presten sin bønn: «Allmektige evige Gud. Da den salige jomfru Maria fødte, vendte du de troende mødres smerter til glede. Se i nåde til denne din tjener. *Full av glede er hun kommet til ditt hellige hus for å takke deg.* Gi henne sammen med sitt barn å nå til den evige salighets gleder . . . Ved Jesus Kristus, vår Herre. Amen.»

Dette er sannheten om hva den katolske Kirkes tradisjon går ut på i dette stykke. Hva som ble sannhet etter 1537 er vel ikke så greit å gjøre rede for. Men skulle Martha Floer ha et saklig svar på sitt saklige spørsmål, så burde herr soknepresten tatt med *hele* sannheten.

I. H. K.

ARNOLD LUNN

Ved Odd Lyng.

Arnold Lunn er født i India, et faktum som ga ham et flott argument mot professor Joad i en diskusjon. Professoren påsto at den egentlige grunnen til at Arnold Lunn var kristen, var at han er født i et kristent land.

Lunn gleder seg alltid over fine argumenter, og han bygger sin tro på fornuft.

Om han virkelig er det kolde, beregnende fornuftsmennesket, som når sine religiøse og politiske meninger ved gyldige slutninger, eller om han er et menneske med sterke (og ikke alltid konsekvente) kjensler, som tilfeldigvis har en utmerket logisk hjerne og språklig sans og som med disse midlene kan legge fornuft i kjenslene sine, det er et spørsmål som kan diskuteres.

En kan kalle ham en romantiker som sikkert ville bli forferdet over karakteristikken: romantiker med hjertet på rette sted.

Som de fleste romantikere er han en opprører. Han gjorde opprør tidlig og med den første boka si, «The Harrovlans», satte han i gang kraftige angrep på de offentlige skolene.

For verden er han best kjent som fjellklatrer — også etter romantisk smak.

Alpenes jomfruelige topper (eller fjellene i Wales, der han så tragisk falt ned og ble lemlestet for livet, en hending som later til å ha hatt dyp virkning på hans åndelige syn) — den åndløse glede ved å stå på ski, kanskje den mest berusende sport som finnes, de fredfulle, beitende flokker av sveitsiske krøtter — dette er de tingene som har dominert hans jordiske smak. De har vist seg å være en fin grobunn for denne romantikkens intellektuelle karriere.

Arnold Lunn er sønn av en staut, gudfryktig og ualminnelig ærlig far, og er oppdratt i de fineste tenkelige demokratiske tradisjoner. Han har derfor alltid søkt sannheten med samme uredde iver som holdt øynene hans rettet mot fjerne, sveitsiske fjelltopper. Med samme fart og dyktighet som han viste under klatring i fjell og på ski, nyttet han hjernen sin på jakt etter sannheten.

Hans tidlige fordømmer mot kirken var helt bestemt av tidens mote, men fordømmene var aldri smakløse og ble alltid nevnt med forsiktighet og humor.

En kan ennå huske sjarmen, men også den antikatolske tendens i «Roman Convents» (1924), og senere var det de som syntes at Arnold Lunn, sett fra et logisk synspunkt, hadde forbedret Father Knox i boken «Difficulties» (1932). Det mente imidlertid ikke Arnold Lunn, for året

etter ble han tatt opp i kirken. Hvorfor? Det er teologisk sunnt å gi Guds nåde mer av æren for konversjonen enn Lunnns intelligens, men Lunn selv ville sannsynligvis nevne noe om at fornuften hans fulgte ganske tett etter i nådens spor.

«Now I see» (1933) er vel det mest nøkternt fornuftige forsvar for troen som noen gang er skrevet. Den ble godkjent av selveste Rom. Han var også mektig overlegen i den brevvekslingen med professor Joad som ble gitt ut i «Is Christianity True?» (1933).

Men også Lunnns opprørske og romantiske smak kan ha hjulpet nåden ved hans overgang til katolisismen.

På denne tiden hadde liberale, marxistiske, antikristne og antinasjonale opprørere utviklet sin egen, rettroenhet, og for Lunn var det ikke vanskelig å skjønne at det var nettopp den mest skrulleste rettroenhet menneskene noen gang hadde prøvd å narre på medmenneskene sine. Og var det ikke bak dette klarsyn en romantisk hjemlengsel til noe som den friske, rene fjellnatur med sin trauste og rolige mennesker sto som symbol for?

Land, klasse, tradisjon, prestedømme, stabilitet var ideer som skulle appellere stadig sterkere til ham.

Og hvor kunne de lettere og mer fullstendig underordnes fornuften enn i kirkens lange historie og logiske lære?

Men mest gledelig var det å tilhøre en tro som var så lite populær blant landsmennene hans og i miljøet hans ga ham stadig høve til å nære opprørsinstinktet sitt.

Og det gjorde han.

Arnold Lunn kom inn i en sammenhengende intellektuell virvelvind av toryisme, distributisme, patriotisme, romanisme, francoisme, antinazisme, kryptofascisme (som fiendene hans kaller det) og antibolsjevisme, noen ganger sterkt opptatt av det ene, andre ganger av noe annet. Men troen er en hard tukt, og en kan si at Arnold Lunn har fått sin del av skuffelsene, skuffelser som har stadfestet og konsektrert den dom som så tydelig dominerer livet hans.

Møt ham! Ordene kommer fossende ut, poengene etter hverandre og om hverandre, ofte understreket med det karakteristiske «Hva? Hva?», ofte sorgfullt og forvillet i ubevisste vondord.

Han er en mann med sterke kjensler, men med en vilje som raker høyt, mye høyere enn de kjære fjellene hans, en mann med en hjerne som er like skarp som noen annen i England i dag.

Kvinnene går inn for samarbeid

En katolsk kvinneforening for hele Oslo.

Nylig ble ungdommen i Oslo samlet i ett lag, og på en ekstraordinær generalforsamling tirsdag den 4. november sluttet Oslos Maria- og St. Elisabethkongr. seg sammen. Gleden var oppriktig og varm over at også medlemmene som hadde hørt til St. Elisabethkongr. i St. Halvard kom med. Det var etter hs. høyærv. Biskopens ønske at saka ble drøftet på et styremøte, hvor begge kongregasjoners styremedl. møtte. Alle forstår at det å splitte sine krefter ikke gjør noen i stand til å greie en større oppgave, og først når alle står samlet og enig, kan selv en stor og

vinnes. — Det blir kanskje vanskeligere, men den må vinnes, hvis ikke menneskeheten skal gå under. Menneskenes framtid må bygges på positiv og ikke negativ grunn. Freden kan bare vinnes gjennom handling, og ikke gjennom spekulasjoner. Vi må komme inn i et stort samfunn, som gir styrke — samfunn både mellom nasjoner og kirker.

Taleren for frikirkene erklærte seg enig med erkebiskopene.

vanskelig sak med letthet bli brakt vel i havn. Det voldte derfor ingen vansker å klarlegge argumentene, og med glede og god vilje sluttet alle medlemmer seg til planen. Allerede 14 dager etter styremøtet hos Biskopen, ble generalforsamlingen kunngjort og der møtte fram 65 damer. Fru Bruce ønsket alle velkommen og uttalte sin glede over den store tilslutning og takket hs. Høyærverdighet som også var til stede. Til dirigent for generalforsamlingen ble oppnevnt fru Ragnhild Nylund, så de 3 formenn kunne stå fritt. Salmen: «Maria, Moder kjær», ble sunget, og fru Bruce ga en kort og klar redegjøring for det forberedende arbeid for sammenslutningen.

Hun fortalte at tanken hadde vakt glede hos alle de interesserte, men man kunne heller ikke se bort fra at det i førstningen ville ha sine vansker. St. Elisabethkongr. skulle oppgi sitt navn og patronatsfesten som alle holdt av, men ville gjerne få beholde sin leder, herr pastor Vranken, og også fortsette sitt arbeid for feriehjemmet «Ønskedrømmen». Medlemmene hadde så høve til å uttale seg. Fru Nipper nevnte at det måtte fylle en med glede å føle seg sterk fordi der var mange, og fru Hegna takket Biskopen for hans ønske om sammenslutningen.

Frk. Marie Rasmussen uttalte seg i den samme retning. Noe kom man sikkert til å savne, men med god vilje kunne alle vansker overvinnes, og man ville lettere makte en større oppgave.

Så var sammenslutningen en virkelighet og frk. Rasmussen ledet selv den del av programmet som omfattet Mariakongr.s årsberetning og regnskap. De har hatt et godt arbeidsår, årsberetningen ga en klar oversikt over medlemmenes interesse for sin forening. Regnskapet fikk decharge uten bemerkninger. Fru Sørum leste opp regnskapet for St. Elisabethkongr. fra St. Halvard og fikk decharge. St. Elisabethkongr. av St. Olav hadde ikke avsluttet sitt regnskap, da det først skulle gjøres etter dette møte, men ståus ble lest opp.

Naturligvis var der spenning omkring valget. Det er vanskelig å finne villige kandidater, kanskje er det heller ikke lett å være styre i våre foreninger. Det var heller ingen lett oppgave å være dirigenten. Resultatet ble: Prefekt: fru Bruce; styremedlemmer: frk. Randi Straith, fru Hegna, fru Kristensen, fru Arnesen, fru Nylund. Suppleanter: fru I. Solberg og fru Røstad.

Mariakongregasjonens prefekt, frk. Rasmussen, tok ikke mot valg, hun ble takket varmt og begeistret for sin dyktige og kjærlige ledelse av kongr. Hun uttalte også sin hjertelige takk til styret for det gode knirkefrie samarbeid i alle år.

De styremedlemmer som ikke ønsket gjenvalg fikk sin velfortjente hyllest for god innsats. «Valgkampen» var over, den nystartede Mariakongregasjons prefekt, fru Bruce, ga uttrykk for sin vilje til å gjøre sitt beste for saken og være lydhør for kongregasjonens ønsker. Hun la alle varmt på sinne å møte flittig fram, og derved fremme det gode formål.

Hs. Høyærverdighet takket for at kvinnene hadde gått sammen, så foreningslivet ble forenklet og ba alle især støtte opp om N.K.K.F.

Pausen var velkommen, man kunne uhindret drøfte planene for samværet senere.

Kongregasjonen fikk onsdag til møtedag, da klubblokalet er for lite for så mange. Den siste tale ble holdt av fru Nylund der rettet takken til de medl. av St. Hal-

STATEN

og de private sykehus

Viktig innlegg av stortingsmann C. P. Wright
i Stortinget.

Under gjennomgåelsen av Regjeringsprotokollen i Stortingsmøtet 29. sept. gjorde stortingsmann Wright bl. a. følgende bemerkninger til pkt. e, delegasjoner, kommisjoner m. v. (Stortingsdende s. 756):

«I statsråd hos Kongen den 24. oktober ble oppnevnt Statens Sykehusråd. Da den sak var fremme i Stortinget under budsjettbehandlingen i fjor, henstillet jeg til Regjeringen at man ved oppnevningen av sykehusrådet — som jo får en meget viktig stilling da det skal uttale seg om de store planer om videre utbygging av landets sykehusvesen og foreta både medisinsk og teknisk vurdering også av de enkelte sykehus og spesielle anlegg — også måtte sørge for å få med representanter for de store organisasjoner som gjennom år har bidratt overmåte meget til utbyggingen av vårt sykehusvesen, og jeg fremholdt at skal vi her i landet for det første kunne innhente det som er forsømt i 5 år, og videre kunne bygge ut vårt sykehusvesen slik som det nå er naturlig etter de nyere medisinske erfaringer, blir det nødvendig at det blir et samarbeid mellom staten, kommunene og disse organisasjoner, og da ville det være meget uheldig om disse organisasjoner ikke var representert i vedkommende sykehusråd. Jeg beklager at Regjeringen ikke har tatt noe hensyn til dette. Det er blant de oppnevnte kun representanter for de offentlige sykehus og dessuten et par arkitekter. Det har vist seg at det nå er uhyre vanskelig å kunne drive sykehusene økonomisk. Prisdirektoratet har kun i liten utstrekning gått med på å forhøye dagpengene etter de nåværende driftsutgifter. De offentlige sykehus må derfor få bevilgning til de underskudd som oppstår. Det er langt annerledes for de private sykehus, de stilles i en meget vanskelig stilling. Jeg er ikke i tvil om at det vil være naturlig å forelegge også spørsmålet om sykehusenes økonomiske drift for Statens Sykehusråd, og ved behandlingen av det spørsmål beklager jeg i særdeleshet at de private organisasjoner, som har utrettet så voldsomt meget i vårt land når det gjelder utbyggingen av vårt sykehusvesen, og som i dag driver en flerhet av sykehusene, ikke er representert i Statens Sykehusråd.

vard som sikkert hadde brakt det største offer for at ringen skulle bli hel. De ga også avkald på noe av sitt eget menighetsliv til beste for det store hele. Soknepresten, Pater Novatus, var forhindret i å være til stede.

Der finnes flere kvinner i våre menigheter som ikke er medlemmer i noen forening. Nå må de kunne finne en utveg til å bli med. Innen Mariakongregasjonen finnes ikke menighetsgrenser, ingen skilnad mellom gift eller ugift, de katolske kvinner vil samlet og med edel vilje arbeide for alles vel.

Ragnhild Nylund.

Frk. Helene von Germeten

Igjen er en av de gamle trofaste kirkens støtter gått bort. Frk. von Germeten var født i 1866, og ble opptatt i den katolske kirke, av pastor Wang, da hun var 25 år. I 56 år har Kirken eiet hele hennes hjerte og interesse, og så lenge hennes krefter tillot det, arbeidet hun trofast i forenings- og menighetsliv, ga tid, krefter og materiell støtte. I mange år har hun nå, på grunn av dårlig helse, ikke kunnet være aktiv i den forstann, men til kirken i søndagsmessen kom hun, så lenge hun kunne gå. Og nå, på sykeleiet, da hun ikke mer selv kunne tale, strålte ansiktet av levende interesse, ved å få høre om kirkens store festdager, om foreningsarbeidet og oppfrisking av gamle minner om samvær i forgagne år, og i lykkelig, glad forventning ved tanken på det evige samvær hos Herren, i beskuelsen av Frelserens Hl. åsyn. For oss, som hadde den glede å kjenne henne og nyte godt av hennes lyse, vennlige sinn og store menneskekjærlighet, blir det et stort tomrom etter henne. Styrket med kirkens Hl. nådemidler sov hun stille inn. Må hun hvile i fred, og det evige lys skinne for henne! Requiemmesse ble lest, ved sokneprest til St. Halvard, pater Novatus Hutjens, i St. Olavs kirke lørdag 8. nov. kl. 11, deretter gravferd til Vor Frelseres gravlund.

M. R.

Frk. Sigrid Boe, Arendal, 75 år

Frk. Sigrid Boe, Arendal, fyller 22. nov. 75 år, og vi hennes trosfeller i St. Franciskus menighet forener oss med trosfeller landet over, som kjenner henne, og med slekt og venner ellers og sender henne de varmeste ønsker til dagen.

Frk. Boe er datter av skipsreder Chr. Boe i Arendal. Hun reiste som ung pike til et kloster-pensjonat i Gravelin i Frankrike. Her ble hun overbevist om den katolske tros sannhet og ble i 1895 opptatt i Kirken, noe som visstnok vakte stor bestyrtelse i hennes hjemby, da det ble kjent. Og det var vel ikke alltid lett for henne den første tiden å leve som katolikk i en by, hvor der foruten henne selv bare fantes en katolikk til — frk. Simiane, en franskfødt dame, og hvor der ingen katolsk kirke fantes.

Frøken Boe støttet på alle måter biskop Fallize i hans bestrebelse for å få opprettet en misjonsstasjon i Arendal, og det var også hun som henledet biskopens oppmerksomhet på den store og vakkert beliggende eiendom på Tyholmen, hvor vår kirke og vårt hospital nå ligger.

Søndag 11. november 1911 ble sikkert en meget lykkelig dag for henne — da kirken og hospitalet ble vigslat. Og nå kunne de to katolikker gå til messe i sin egen by.

Hva frk. Boe har gjort for vår menighet, som litt etter litt vokste, hvilken støtte hun har vært for prestene, søstrene og menigheten, — særlig i de første vanskelige årene — er det umulig å få sagt i en kort artikkel, men meget er det og det er alt gitt i kjærlighet, og vi vil særlig minnes henne i takknemlighet på hennes 75 årsdag.

Men sikkert er hun vel selv den der er mest takknemlig, fordi hun har fått leve som et lykkelig Kirkens barn og i sin kjærlige omtanke og omhu for sine trosfeller.

E. K. N.

Kardinal Carlo Salotti død

En av de mest fremtredende personligheter innen kardinalrekken, kardinal Carlo Salotti, døde i Rom 24. oktober.

Kardinal Salotti kom fra de enkleste forhold, men glimret ved sine rike evner og sin kampånd i de dyster evnene førte ham ut i. Dengang antiklerikalismens bølger skyllet over Roma, var den unge Salotti i første rekke og tok kampen opp i universitetskretser til forsvar for Kirken. Etter prestevigselen og fortsatte omfattende studier, ble han i ung alder professor i filosofi ved det kjente Apollinare Ateneum i Rom. Ved siden av arbeidet han meget for de kristne studenter som han knyttet til apostolatets tjeneste og ble her en forgrunnsfigur. Som taler vant han etter hvert et ry som ingen annen i Rom. Fler og fler samlet seg om hans talerstol, og det var som folketaleren hans navn siden også fikk klang, selv om Kirken ellers la beslag på hans krefter i stadig voksende grad. I tredivde år arbeidet han uavbrudt i Rituskongregasjonen, inntil han i 1939 med rang av erkebiskop ble utnevnt til sekretær for Propaganda-kongregasjonen. Hans innsats for misjonen ansees for helt usedvanlig både for de initiativer han tok og det utbyggende arbeid han leverte. Ved siden av sine mange store gjøremål, var han den samme ivrige forkynner og flittige skribent som før. Et par dusin bøker og skrifter foreligger fra hans hånd, med «Krisen i vårt moderne samfund» og «Don Boscos liv» som de mest kjente. I 1933 ble han utpekt til kardinal av Pave Pius XI og offisielt kreert i 1935. I 1938 ble han prefekt av Rituskongregasjonen, og det vil vel også i egenskap som sådan at hans navn vil bli husket her i Norge.

Dekretet om introduksjonsakten i pater Karl Schillings beatifikasjonsprosess bærer kardinal Salottis underskrift.

Under krigen var han en kraftig og uredde forsvarer av sannhet og rett og borgerlig frihet, og mer enn én gang var han utsatt for angrep på sitt liv.

Med kardinal Salottis død er kardinalrekken innskrenket til 62, altså med 8 ledige plasser i kardinalkollegiet.

Ceciliafest i St. Olavs menighet, Oslo

Som kjent æres den hl. Cecilia som kirkemusikkens patron. Festen vil i år bli viet et særlig program for å betone den viktige rolle tonekunsten har i den katolske Kirkes liturgi.

Fredag den 21. nov.: Selskapeleg samvær for St. Olavs kirkekor i forbindelse med den ukentlige øvelsesaften.

Lørdag den 22. nov.: Festdagen for Sta. Cecilia: Kl. 8.00 messe med orgelmusikk.

Søndag den 23. nov.: KIRKEMUSIKKENS DAG:

Kl. 11.00: *Høymesse* med preken av Pater Mag. A. J. Lutz O.P. om liturgi og kirkemusikk. Koret synger deler av messer og motetter av klassiske og moderne komponister.

Kl. 19.00: latinsk *vesper-gudstjeneste* (med kort innledende preken). Alle som vil synge med, bes møte frem til en kort øvelse samme aften kl. 18.30 i foreningslokalet.

Kl. 20.00: (i forbindelse med menighetens basar): *Grammofonplater med gregoriansk sang* av det franske munkekor St. Pierre de Solesmes. Innføring ved Pastor dr. G. Vranken.

Ungdomsbladet «Ignis»

runder det første år

«IGNIS», vår unge kollega, det tiltalende lille bladet på 12 stensilerte sider, forteller om seg selv i siste nummer, oktober-nummeret, at det har klart å bli et år gammelt alt. Det tilstår at bladet har hatt alle de barnesykdommer det bare går an å ha. Men det er da kommet levende gjennom dem alle sammen, ja mener at det er blitt både herdet og styrket på det og er summa summarum fornøyd med seg selv.

Vi må virkelig sende våre oppriktigste lykkønskninger til «Ignis» og redaktøren, J. Bruce. «Ignis» er blitt et friskt lite blad som lover meget for fremtiden. En styrke for bladet er det jo at det fra og med starten av Ungdomsforbundet er blitt dettes offisielle organ og kan regne med et jevnt antall abonnenter. Bladet trykkes nå av de unge selv på egen maskin. AD MULTOS ANNOS!

Kimer I Klokker

foreligger i disse dager og vil snart bli sendt ut til forhandlerne, meldes fra forlaget.

«UIT HET LAND VAN ST. OLAV»

Kontingent kr. 10.00 for ny årgang av tidsskriftet «UIT LAND van St. Olav» kan sendes til frk *Sigrid Halle*, Kirkeveien 57 V, Oslo.

Blir kontingenten ordnet, unngås kluss med forsendelsen.

Astri Borg Müller gir konsert i Danmark

I siste nummer av «Katolsk Ugeblad» finner vi følgende anmeldelse av en konsert Astri Borg Müller nylig har gitt i Danmark, skrevet av bladets musikkannemelder B. Husson:

«Vor Trosfælle, den norske Sangerinde *Astri Borg Müller*, der ved flere Lejligheder i vore Foreninger, ved Menighedsmøder og fornylig ved Indledningsgudstjenesten til Kirkeugen i Sakramentskirken har glædet os med sin smukke Kunst, gav Onsdag den 29. Oktober en Sangaften i Hornung og Møller's Sal.

For en fuldt besat Sal fremførte *Astri Borg Müller* et Program, der varierede fra Mozart-Arier til Sange af danske og norske Komponister; blandt disse sidste to Sange af hendes Bedstefader, Komponisten Oscar Borg.

Det er altid en Nydelse at høre *Astri Borg Müller's* lyse Sopran, og man lagde særlig Mærke til den klare og rene Tone, der navnlig i Piano-Passagerne var af betagende Virkning. Ligeledes maa fremhæves den klare Diktion, noget man ikke er alt for forvænt med herhjemme. De danske Sange fik iøvrigt en ganske særlig Charme ved at blive sunget med norsk Accent.

Saa vel i Koloraturarierne som i de forskellige Smaa-sange viste *Astri Borge Müller* en musikalsk Forstaaelse, der lover godt for Fremtiden. Man fik et klart Indtryk af, at bag det sanglige og tekniske er der noget virkeligt, som *Astri Borg Müller* har paa Hjerte.»

Hec hjemme - -

Fredrikstad. Også Halvardsforeningen hadde i år etterkommet Ungdomsforbundets ønske om å feire Kristi Kongefest som en spesiell ungdomsdag. Dagen fikk en verdig innledning i felleskommunionen for menighetens ungdom i ottemessen med påfølgende fellesfrokost i prestegården. Om aftenen var det tillyst menighetsmøte i foreningslokalet med ungdomsforeningen som hovedarrangør. Som et viktig ledd i programmet ble det foretatt valg av nytt menighetsråd etter en manende appell av vår nye sokneprest *Taxt* som understreket betydningen av et slikt råd. Følgende ble ved valg foreslått: *Mère Augustine*, fru konsul *Andersen* og herrene *leo Müller* og konsul *Berrum*. Senere holdt formannen i ungdomsforeningen, *Ragnar Plünnecke* et kåseri over foreningens virksomhet gjennom de 4 år den har eksistert. I dag teller laget ca. 15 medlemmer og arbeider relativt godt med faste sammenkomster hver 14. dag.

Ellers bidro pastor *Taxt* sterkt til underholdningen med sin intelligenskonkurranse, hvor sverdsiden kunne notere en avgjørt seier over spinnesiden. Festen fortsatte som best under gemyttlige former, og med de beste forhåpninger for ungdomsarbeidet i tiden framover, kunne vi heve dette første vellykkede møte i god tid.

Deltaker.

Den spanske katolske kirkes primas er ivrig sosialpionér

Gjennom en bekjent av meg som er protestant, og som i mange år har vært og fremdeles er bosatt i Spania, har jeg fått noen forespørsler fra en venn av ham, en framtrædende spansk journalist (katolikk) om den katolske kirke i Norge, og jeg tror det kan ha interesse for leserne å høre litt av hva han skriver. I sitt siste brev sier han bl. a.:

«Takk for opplysningene om den katolske kirke i Norge, som vi var meget uvitende om. Jeg synes det er stor synd at det ikke er bedre kontakt mellom verdens katolikker enn det er. Jeg sender med noen opplysninger om den katolske kirkes primas i Spania, Pla y Deniel, en av Spanias kardinaler (vi har bare 3).»

Da artikkelen om kardinal Pla y Deniel delvis gir svar på flere av våre mest brennende spørsmål når det gjelder den katolske kirke i Spania av i dag, gir jeg nedenfor noen utdrag:

«Den nye Primas', kardinal Pla y Deniels personlighet er som en refleks av bildet av Den gode Hyrde som er avbildet i hans biskoppelige emblem og bærer innskriften: Skje din vilje (Fiat Voluntas Tua).

Helt siden han tok imot sitt kall, har han vært brennende opptatt av tanken på en rettferdigere sosial ordning og en rimeligere fordeling av verdens goder. Som doktor i filosofi, teologi og den kanoniske lov ved det gregorianske universitet, ble han presteviet i Rom i 1900 og vendte tilbake til Barcelona hvor han satte hele sin lysende intelligens og all sin hjertevarme inn i virket for arbeidernes velferd. Han la hele sin sjel i arbeidet for å virkeliggjøre Pave Leo XIII's sosiale doktriner, og begynte denne sin apostoliske virksomhet i Barcelonas forsteder. Et av de første resultater var opprettelsen av et hjem hvor arbeiderne kunne hygge seg i sin fritid. Under Barcelonas «blodige uke» ble dette ettertraktede og kjærkomne tilholdssted brent, og Spanias framtidige primas fikk et dypt sjokk da han så denne første frukt av sitt sosiale arbeid tilintetgjort. Men han bevarte sin brennende iver for saken, og litt senere ble han utnevnt til direktør for den sosiale folkebevegelse (Social Popular Action). Da han ble biskop av Avila, fikk han ennå bedre anledning til å gjøre noe for de små i samfunnet og grunnla et nytt sosialt hjem (The Social Catholic Home). Da det ble smått med dettes økonomi, renonserte han øyeblikkelig på en del av sin egen bolig og av sine personlige inntekster for å opprettholde den nye institusjon. Besøkene hans i fattigkvarterene var hyppige, han gikk alltid til fots, og hans kjærlighet omfattet alle uten forskjell, enten de var venner eller fiender. Han viste samme sinnelag også mot dem som undertiden var med på å stene hans bolig. Han var blitt så populær gjennom sitt kristenkjærlige arbeid at en sosialistfører i et møte i Avilas bystyre åpent uttrykte sin beundring for biskopen og erklærte at han kjente ingen som mer enn ham interesserte seg for de fattige.

Der er en annen ting ved Spanias Primas som også er verd særlig å framheve, og det er hans kjærlighet til sitt land og hans kamp for å kunne holde Kirken

utenfor og over alle politiske klasser og partier. Utfra tesen om harmoni og gjensidig velvilje mellom de statslige og religiøse øvrigheter ville han aldri tåle at Kirken skulle gå inn under noe som helst statsstyreåk, hvilke hensikter det enn skulle tjene og om det ble lovet aldri så mange fordeler. Han gjentar dette ofte i sine skrifter og taler og krever at det overholdes.

I erkebispedømmet Toledo, hvor kardinal Pla y Deniel har sitt sete, ble det gjort fryktelige massakrer på prester og andre katolikker under den spanske borgerkrig, — der er en skrikende mangel på prester, og en mengde kirker er blitt jevnet med jorden eller berøvet alle sine kostbarheter, så forholdene har ikke vært oppmuntrende. Men kardinalen arbeider med sinnsro og fortrøstning i sin apostoliske virksomhet, og full av medfølelse og barmhjertighet som han er, har han både i hyrdebrev og i offentlige henstillinger appellert til sine landsmenn om å vise tilgivelsens og høymodighetens sinnelag overfor de beseirede, også de som i fengsel avsoner straff for voldsforbrytelser.»

Pla.

FRA DET KATOLSKE UTLAND

I U. S. A. hadde man i fjor for første gang over 100 000 konversjoner til Kirken.

De største bispedømmer er Chicago med 1 716 536 katolikker, Boston med 1 208 089 og New York med 1 169 376 («The Universe» juni 1947).

I sine kommentarer til den strøm av konversjoner som har funnet sted i U. S. A. etter krigen, uttalte D. Thomson — protestantisk skribent, meget populær hos det store publikum og i radioen — følgende («La Jeunesse nouvelle», okt. 1947): «Mennesket, som i dag befinner seg mer isolert enn noensinne, stunder i dag mer enn noengang mot et overnasjonalt og overøkonomisk samfunn, en enhet — men med mange variasjoner, et tilfluktssted, åpent for rike og fattige, for arbeidere og arbeidsgivere, for helgener og for syndere, sterkt av en totusenårig autoritet, vegleder for diktatorer og konger, talende alle tungemål og kjennende den menneskelige svakhet og heder, et tilfluktssted for sjel og legeme, en som tilskynder og holder disiplin uten armé, politi og konsentrasjonsleirer, som tar imot jøder og hedninger, slaver og frie menn i Fredsfyrstens navn og tjeneste, Guds sønn for hvis ånd og symbol selv Paven må bøye seg . . .»

ERKEBISKOPEN

i Philadelphia, kardinal Dougherty, har gitt to av kinoene i byen 48 timers varsel på å ta av programmet «Alltid Amber» og «The Outlaw». I motsatt fall vil disse kinoer bli bojkottet av over en million katolikker i Philadelphia. («Vårt Land».)

N. K. K. F.

kommer til å arrangere noen litterære studiekvelder. Fri adgang og diskusjon. Første møte i Klubblokalet fredag 28. november kl. 20. Innledning av Bjørg Haakonson: «Hvilke krav bør vi stille til vår lesning?»

Basar i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo

til inntekt for varmeanlegget i kirken,
foreningslokalene og prestegården.

MANGE VAKRE OG KOSTBARE GEVINSTER

Lørdag 15. nov. kl. 20—23.
Søndag 16. » » 12.30—15 og kl. 19.30—24.
Onsdag 19. » » 17—23.
Lørdag 22. » » 17: Barneaften. Kl. 20: Voksne.
Søndag 23. » » 12.30—15 og kl. 19.30—23.
Tirsdag 25. » » 17—23.
Torsdag 27. » » 17—23.
Lørdag 29. » » 17: Barneaften. Kl. 20: Voksne.
Søndag 30. » » 12.30—15 og kl. 19.30—23.
Mandag 1. des. » 17. Kl. 20: Trekning.

Meget god underholdning på alle kveldene,
bl. a. filmforevisning, skuespill, sketsjer, sang, musikk.
Kom og se. Ta venner og kjente med. — Entré 25 øre.

HJEMMELAGET ITALIENSK MAKARONI

G. Battistoni

Utsalg:

Bjordam kaffeforretning
Bygdø Allé 3, inng. Frognerveien.
Tlf. 44 81 80.

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo.

Tlf. 41 07 76.

Tapeter — Linoleum.

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid.
Tordenskjoldsgt. 6 B.
Tlf. 41 07 76.

REVISJON

Bokholderi — nyanlegg
rasjonalisering — gårdsregnskap
m. m.
ELSA KIRSTE
Tlf. 46 83 15.

SYKEPLEIEARTIKLER

K. Samsings Eftf.
S. Sennarud.

Parkveien 53. — Tlf. 55 01 31.

Stemmebruk, Oplesning

Behandling av talefeil.
ADELAIDE JØRGENSEN
Telf. 46 23 73. — Jac. Aallsgt. 16 III

T. S. Jacobsen Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1
Telf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 55 85 50 - 69 43 72

OVERSETTELSE

til og fra fransk og tysk
utføres hurtig og rimelig.

HARALD HØRBYE

Nobelsgt. 24. — Tlf. 44 48 91.

Wilhelm Schwarzott

Klaverundervisning.

Bestumveien 46, Bestum.

Treffes i telefon 55 98 30.

Besie
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

Skadeforsikring

Brann - Innbrudd
Glass - Vannledning
Huseieransvar - Hus-
leieavbrudd etter brann

